

ΣΥΝΑΙΝΕΣΗ ΠΟΥ ΕΙΚΑΖΕΤΑΙ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΣΥΝΑΙΝΕΣΗ

Μητροπολίτη Μεσογαίας & Λαυρεωτικής Νικολάου

(«Βήμα της Κυριακής», 10 Απρ 2011)

Οι μεταμοσχεύσεις αποτελούν μοναδικό επίτευγμα της σύγχρονης ιατρικής τεχνολογίας. Χάρης σε αυτές, σήμερα περισσότεροι από ένα εκατομμύριο συνάνθρωποί μας, άλλως καταδικασμένοι σε θάνατο, ζουν μια μακράς διάρκειας και υψηλής ποιότητας ζωή, που μάλιστα τη δανείζονται από άλλους. Όργανα που δεν μπορούν να συντηρήσουν στη ζωή κάποιους, μπορούν να δώσουν ζωή σε τρίτους. Αρκεί να βρεθεί ο δωρητής. Η επιτυχία τους πλέον στηρίζεται όχι τόσο στη χειρουργική τεχνική όσο στην ύπαρξη μοσχευμάτων. Δυστυχώς το έλλειμμα αυτών των τελευταίων είναι συχνά πιεστικό και το τίμημά του καθοριστικό για το αν κάποιος θα συνεχίσουν να ζουν ή όχι.

Ως τώρα οι μεταμοσχεύσεις στηρίχτηκαν στην ιδέα της δωρεάς οργάνων. Αυτή παρουσιάστηκε ως πράξη ύψιστης εθελοντικής προσφοράς και συναλληλίας. Και πράγματι έτσι είναι. Επειδή όμως είτε η συναλληλία μας είναι περιορισμένη είτε άλλες αδυναμίες του συστήματος και της ζωής μας είναι αυξημένες, η χώρα μας είναι πολύ φτωχή σε δωρητές και συνεπώς σε δότες.

Αυτός είναι ο λόγος που κάποιοι, προφανώς μη σχετικοί με τις λεπτομέρειες των μεταμοσχεύσεων, σκέφτηκαν να επινοήσουν μια συναίνεση που εικάζεται, μεταμορφώνοντας την αγάπη σε χρησιμοθηρία και τον δωρητή σε δεξαμενή οργάνων.

Εξ ορισμού, συναίνεση είναι κάτι που εκφράζεται και όχι κάτι που εικάζεται, μάλιστα από τρίτους. Πώς να το κάνουμε; Είναι άλλο πράγμα το «δίνω κάτι δικό μου» και άλλο το «μου παίρνουν αυτό που μου ανήκει». Είναι άλλο πράγμα οι μεταμοσχεύσεις να στηρίζονται σε αισθήματα δωρεάς και σεβασμού και άλλο σε μικρονοϊκά νομοθετικά τεχνάσματα αρπακτικής λογικής. Αυτά, μαζί με τα τελευταία ψήγματα ανθρωπιάς και ιδεολογίας, θα αποτελειώσουν και τις μεταμοσχεύσεις στον τόπο μας. Όπου δοκιμάστηκε η εικαζόμενη συναίνεση δεν μπόρεσε να λύσει το πρόβλημα των μοσχευμάτων. Αντίθετα, η αύξηση της καχυποψίας του κόσμου και η δυσφήμιση των

μεταμοσχεύσεων προκάλεσαν πολύ μεγαλύτερη ζημιά από όση ωφέλεια φαντάστηκαν οι επινοητές της.

Αν οι γιατροί τολμήσουν να εικάσουν τη συναίνεση του νεκρού, τότε θα διαπιστώσουν την έντονη αντίδραση των συγγενών. Καμία εικαζόμενη συναίνεση δεν μπορεί να καταργήσει την υπεύθυνη συγγενική συγκατάθεση.

Δεν πρέπει να περάσει απαρατήρητο ότι ο Εθνικός Οργανισμός Μεταμοσχεύσεων, που εδώ και περισσότερο από δέκα χρόνια υπεύθυνα διαχειρίζεται το όλο θέμα, κατ' επανάληψη και με εναλλασσόμενους εκπροσώπους του μεταμοσχευτικού κόσμου, του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου, των εντατικολόγων, του Συνδέσμου Νοσηλευτών Ελλάδας, των συλλόγων μεταμοσχευθέντων, αλλά και το σύνολο των άμεσα εμπλεκομένων στις μεταμοσχεύσεις, εκφράζει την κάθετη αντίθεσή του στις κατά καιρούς προσπάθειες νομοθέτησης της «εικαζόμενης συναίνεσης».

Η «εικαζόμενη συναίνεση» δεν έχει ηθική βάση, δεν έχει λογικό έρεισμα, δεν έχει πρακτικό αποτέλεσμα. Έχει όμως τη δυνατότητα να οδηγήσει τις μεταμοσχεύσεις σε βέβαιη κοινωνική απαξίωση και σε παντελή αποτυχία.

Είναι λογικό να διερωτάται κανείς τι θα συμβεί με τα κηρύγματα και τις εκστρατείες περί της δωρεάς οργάνων ως «ύψιστης πράξης αλληλεγγύης». Ο Εθνικός Οργανισμός θα συνεχίσει να πορεύεται αυτοδιαψευδόμενος; Η Εκκλησία θα επιμένει να συμμετέχει αυτοαναιρούμενη; Ο κόσμος θα αποφασίσει να εμπιστεύεται εμπαιζόμενος;

Συναίνεση που εικάζεται δεν είναι συναίνεση.